

پاسخنامه تشریحی سوالات منطق و فلسفه

کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳

پاسخها بر اساس دفترچه اعلامی سایت سازمان سنجش میباشد

سباجعفرزاده صابری- رتبه ۲۹کنکور-طراح و مدرس کانون قلمچی

گزینه ۱-۱۲۶

مبحث: منطق؛ درس اول

سطح: متوسط

اندیشیدن ذاتی ذهن انسان است و منطق روش درست اندیشیدن را به ما می آموزد نه خود اندیشیدن و مبانی آن را مبانی تفکر آموختنی نیست و هر انسانی از همان ابتدا قبل از آشنایی با منطق نسبت به تفکر و مبانی آن آگاه است از سویی دیگر اصلاح مبانی تفکر در علم منطق صورت نمیگیرد منطق صرفا از خطاهایی را که در روند اندیشیدن رخ میدهد جلوگیری میکند

مطابق با متن کتاب درسی جلوگیری از خطای اندیشه و تشخیص سریعتر و دقیق تر آن از جمله مهم ترین فواید به کارگیری علم منطق در فرآیند اندیشیدن است (رد گزینه ۴)

انسجام ساختار اندیشه به معنای دسته بندی و تدوین قواعد تفکر و اندیشیدن و نیز مشخص کردن مراحل استدلال از انواع استدلال گرفته تا روند نتیجه گیری از استدلال ها در علم منطق بررسی شده و با به کارگیری علم منطق قابل دست یابی است

منطق؛ مفهوم و مصداق

سطح: متوسط

رابطه بین هوا و دارای بعد عموم و خصوص مطلق است چرا که هوا نوعی جسم تلقی میشود و هم جسمی نیز دارای ابعاد است (هر هوا دارای بعد است/ بعضی دارای بعدها هوا هستند و بعضی نیستند)

از سویی دیگر رابطه بی مهره با دوزیست نیز تباین است چرا که ذاتا دوزیستان زیرمجموعه جانوران مهره دار طبقه بندی شده اند و هیچ دوزیستی بی مهره نیست و نیز هیچ بی مهره ای دو زیست نیست

در گزینه چهار نیز اندیشه با استقرا رابطه عموم و خصوص مطلق داشته (هر استقرا اندیشه است) و دایره با قطر نیز رابطه تباین دارد (هیچ دایره ای قطر نیست هیچ قطری دایره نیست) دقت کنید که دایره دارای قطر است نه اینکه خود آن باشد

بررسی سایر گزینه ها

عموم خصوص مطلق_عموم خصوص من وجه (۱)

عموم خصوص من وجه_عموم خصوص مطلق (۲)

عموم خصوص مطلق_عموم خصوص من وجه (۳)

گزینه ۲ یا ۴_۱۲۸

منطق؛ مفهوم و مصداق_اقسام و شرایط تعریف

سطح: دشوار

این سوال از جمله سوالات نو و ترکیبی این آزمون بود

شامل تمام مصادیق دو مفهوم دیگر میشود پس با آنها رابطه A از آنجایی که مفهوم عموم و خصوص مطلق دارد و نیز آن دو مفهوم نیز هر یک مفهوم خاص مربوط به خود را دارد میدانیم که در تعریف مفهومی اگر به صورتی صحیح یک امر عام و یک امر خاص از مفهوم عام A مفهوم مجهول آورد شود تعریف ما صحیح و جامع خواهد بود در اینجا نیز ارائه کرد B مفهوم خاص میباشد که از جمع این دو میتوان تعریفی جامع از مفهوم b و هستند از A هر دو اخص از مفهوم b و d البته در گزینه چهار نیز از آنجایی که دو مفهوم این رو تعریف با آنها نیز مانع خواهد بود بایستی به نظر طراح مراجعه کرد تا بتوان در رابطه با گزینه نهایی تصمیم گرفت

گزینه ۱ و ۳ شرایط تعریف صحیح را ندارند

گزینه ۱_۱۲۹

منطق؛ قضیه حملی

سطح: آسان

در اینگونه عبارات ابتدائاً باز نویسی قضیه را به صورت استاندارد و منطقی انجام میدهیم

در مورد اول داریم: هیچ وازر بردارنده و زر گیری نبود

عبارت دوم: گوهر آدمیان در دگرگونی های روزگار شناخته میشود

عبارت سوم: او بخشاینده نعمت بی اندازه بود

از این رو باتوجه به موضوع و محمول خواسته سوال پاسخ صحیح گزینه یک میباشد

گزینه ۳-۱۳۰

منطق؛ قیاس اقترانی

سطح: متوسط

از آنجایی که موضوع نتیجه قیاس از مقدمه اول و محمول نتیجه قیاس از مقدمه دوم بدست می آید با حذف این دو بخش آنچه که در مقدمات ذکر شده و در نتیجه نیامده است قطعاً حدوسط میباشد

قیاس ممکن است دارای مقدمه شخصیه نیز باشد (۱)

لذا ما در این صورت نمیتوان به قیاس معتبر رسید (۲)

در قانون نتیجه قیاس اعتبار قیاس را نیز در نظر میگیریم و از آن صرف نظر نمیکنیم (۴)

گزینه ۳-۱۳۱

منطق؛ قیاس استثنایی

سطح: دشوار

در قضیه منفصله مانعه الرفع صدق همزمان دو طرف جایز و کذب همزمان آنها محال است پس امکان دارد که بعضی الف ج باشند یا نباشند اما اینکه بگوییم هیچ الف ج نیست اشتباه است (رد گزینه ۱)

از سویی دیگر در قضایای منفصله مانعه الجمع نیز امکان صدق هر دو طرف محال اما امکان کذب همزمان آنها جایز است از این رو میتوان گفت بعضی ب غیر د نیست صادق است

گزینه ۲-۱۳۲

منطق؛ سنجشگری در تفکر

سطح: متوسط

در گزینه دوم از مغالطه بزرگنمایی استفاده شده و به نوعی قید همه در جمله به نوعی اغراق میباشد اما در سایر گزینه ها نوعی توسل به احساسات گوناگون را داریم

گزینه ۱-۱۳۳

فلسفه یازدهم-فلسفه و زندگی

سطح: دشوار

باتوجه به آثار تفکر فلسفی از جمله دوری از مغالطه، استقلال در اندیشه و رهایی از عادات غیرمنطقی بایستی به دنبال گزینه ای بود که نشان از عدم وجود یکی از این آثار باشد. بنابر نظر کتاب درسی افرادی که درگیر عادات غیرمنطقی خود شده اند در صورت دستیابی به حقیقت توسط فیلسوفان آنان را افرادی نادان و جاهل میدانند و در ابتدای

امر همچون تمثیل غار این افراد را انکار کرده و میگویند تو عقل خود را از دست داده ای
در گزینه یک نیز با خواب و خیال دان

گزینه ۱ یا ۴_۱۳۶

سطح: دشوار

فلسفه یازدهم؛ تاریخچه معرفت

کانت کوشش کرد هم اعتبار عقل و هم تجربه را اثبات کند و نشان دهد که معرفت حاصل همکاری عقل و حس است. کانت بر آن است که قوه ادراکی انسان تصوراتی مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آنها را از راه حس و تجربه به دست نمی آورد. به نظر کانت انسان آنچه را که از طریق حس به او می رسد، در قالب این مفاهیم درک میکند.

بررسی سایر گزینه ها

- انسان یافته های حسی را در قالب مفاهیم اساسی و عقلی درک میکند نه برعکس (۲)
- مفاهیم بنیادی ادراک ذهن را از طریق عقل درک نکرده است بلکه از ابتدا نزد خود (۳) داشته است.
- این گزینه نیز میتواند پاسخ صحیح باشد اما از منظر کانت شناخت حسی به شناخت (۴) تجربی تبدیل نمیشود بلکه داده های حسی دریافت شده با تامل عقلی به شناخت میرسد.

گزینه ۴-۱۳۷

فلسفه یازدهم؛ انسان، موجودی اخلاقگرا

سطح: متوسط

نقطه اشتراک نظر کانت و هابز در کلیت و عمومیت قوانین اخلاقی است و هردو بر این باورند که باید طبق قاعده ای عمل کرد که قانونی کلی و عمومی باشد

بررسی سایر گزینه ها

۱) فعل اخلاقی به طبیعی و بالعکس تحت هیچ شرایطی تغییر نمیکند

۲) عمل بر خلاف ضدانسانیت ملاک فعل اخلاقی برای تمامی فیلسوفان نیست

۳) عقل عملی صرفا باور فلاسفه مسلمان میباشد نه تمامی فلاسفه علاوه بر آن تشخیص فعل اخلاقی با عقل عملی است وگرنه وادار کردن انسان برای عمل به آن بر اساس عقل عملی نیست و با اختیار صورت می گیرد

گزینه ۲-۱۳۸

فلسفه دوازدهم؛ هستی و چیستی

سطح: متوسط

عمل به وجود و جهل از ماهیت یک امر نشان از مغایرت وجود و ماهیت است و همین مورد میتواند نشان از این باشد که وجود و ماهیت دو مفهوم کاملا مغایر در ذهن هستند. منظور از آگاهی از حقیقت علم به ماهیت آن چیز میباشد

گزینه ۳_۱۳۹

فلسفه دوازدهم؛ وجوب و امکان

سطح: نسبتا دشوار

در گزینه سوم مورد اول (عقل فعال زمانمند است) رابطه امتناعی است و مورد دوم (دایره خط منحنی نیست) وجوبی می باشد. به یاد داشته باشید که دایره شکل است نه خط.

بررسی سایر گزینه ها

امتناعی_امتناعی (۱)

امتناعی_امتناعی (۲)

امکانی_امکانی (۴)

گزینه ۲_۱۴۰

فلسفه دوازدهم_جهان علی و معلولی

سطح: نسبتا دشوار_دام دار

به یاد داشته باشید که هیوم هرچند گفت درک علیت از راه حس و تجربه ممکن نیست اما به هرجهت فیلسوف تجربه گرا بوده است و باور به این داشته که راه درک علیت همچون سایر موارد تجربی است هرچند که پس از بررسی ها میگوید که درک علیت تجربی نیست.

بررسی سایر گزینه ها

- انسان قاعده امتناع و اجتماع نقیضین را از ابتدای حیات نمیدانسته بلکه پس از حدی ۱) رشد عقلی به آن رسیده اما جزو اصول فلسفی اولیه آدمی بوده است
- ابن سینا نیز ساخته پرداخته بودن ذهن آدمی را قبول نداشته است از این رو آوردن ۳) قید برخلاف در این گزینه صحیح نیست
- برخی فلاسفه تجربه گرا رابطه عقلانی سنخیت را نمی پذیرفته اند ۴)
-

گزینه ۴-۱۴۱

فلسفه دوازدهم_ کدام تصویر از جهان

سطح:نسبتا دشوار

لازمه پیش بینی منطقی حوادث یک رویداد و نیز نتایج و پیامدهای آن به خود اصل علیت و نیز اصل سنخیت و ضرورت علی معلولی برمیگردد در صورت عدم قبول این اصل قدرت پیش بینی انسان از بین خواهد رفت و همچنین رویدادهای طبیعت یکسان عمل نخواهند کرد

گزینه ۴-۱۴۲

فلسفه دوازدهم؛خدا در فلسفه ۱

سطح:متوسط

محرک اول،دارای عالی ترین اندیشه و نیز صفت ضرورتا موجود همگی در صورت تصور وجود سایر موجودات و نیز مقایسه آنها با خالق امکان پذیر است

اثبات محرک اول در نتیجه اثبات وجود حرکت بین محرک های گوناگون بوده است

عالی ترین اندیشه اشاره به علم لایزال الهی و نیز بالاترین درجه از آگاهی و شعور دارد و واجب الوجود بودن یا به عبارتی ضرورتاً موجود بودن خداوند نیز در نتیجه ممکن الوجود بودن سایر مخلوقات میباشد

گزینه ۱-۱۴۳

فلسفه دوازدهم: عقل در فلسفه ۲

بر اساس متن کتاب درسی حکیمان پیش از باستان و قدیم ایران هم از عقل به عنوان یک وجود برتر و متعالی آگاه بوده‌اند و خدا را عقل نامیده‌اند و هم به عقل به عنوان دستگاه تعقل و تفکر و خردورزی اهمیت می داده اند

بررسی سایر گزینه ها

اثبات وجود عقول از طریق کتب وحیانی و اسلامی بوده است اما اثبات ویژگی های (۲) عقول با استدلال عقلانی بوده است

عقل انسان با عالم عقول در ارتباط است اما جزئی از خود عالم عقول نمی باشد (۳)

جهان و سخن ظهور عقل متعالی و برتر است نه عقل آدمی (۴)

گزینه ۴-۱۴۴

فلسفه دوازدهم: آغاز فلسفه در جهان اسلام

سطح: آسان

بنابر متن کتاب درسی از نظر فارابی انسان موجودی مدنی بالطبع است که به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هم‌نوعان خویش زندگی کند. این اولین مبنای وی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفهٔ سیاسی است. مدنی بالطبع بودن انسان به معنای گرایش اولیه او به اجتماع و گروه‌های اجتماعی است.

گزینه ۳_۱۴۵

در اصل وحدت حقیقت وجود اشاره ای به تفاوت مفهومی وجود نشده است و تفاوت بین موجودات در درجات مختلف وجودی از جهت مصداق است نه مفهوم و گرنه مفهوم وجود به صورت یکسان بر تمامی مصادیق قابل حمل است و همین مفهوم واحد و یگانه از جهت مصادیق دارای تشکیک و درجه بندی مختلف می‌باشد.

سایر گزینه ها کاملاً صحیح و بدون ایراد می‌باشد.

قابل ذکر است کلیدهای ذکر شده پیشنهادی بوده و پس از اعلام کلید نهایی سازمان سنجش قابل تغییر است.